

Prof. dr hab. Halina Borecka (1923-2018)

Urodziła się 14 listopada 1923 roku w Warszawie. Maturę uzyskała w czasie II wojny światowej na tajnych kompletach w Wilnie. Studia na Wydziale Ogrodniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie ukończyła w 1950 roku, a następnie podjęła pracę w Instytucie Sadownictwa w Skierniewicach, z którym związała całą swoją działalność naukową. Początkowo pracowała w Sekcji Fitopatologii Zakładu Ochrony Sadów, gdzie zajmowała się chorobami infekcyjnymi truskawek i malin, głównie szarą pleśnią (*Botrytis cinerea*). Prowadziła rozległe badania nad epidemiologią oraz opracowaniem prawidłowego programu ochrony truskawek i malin przed tą chorobą. Jako wybitny znawca grzyba *Botrytis cinerea* uczestniczyła w międzynarodowych spotkaniach grupy badaczy zajmujących się tym patogenem, tzw. „Botrytis Meeting”, odbywających się kolejno w Szkocji (1966), Szwecji (1971), Francji (1976) i w Holandii (1979). W 1973 roku prof. Borecka zorganizowała spotkanie tej grupy badaczy w Polsce, które odbyło się w Teresinie i zgromadziło wielu naukowców z dziesięciu krajów.

Przedmiotem naukowego zainteresowania prof. H. Boreckiej były także choroby infekcyjne owoców występujące w czasie ich przechowywania. Pracowała nad etiologią gnicia owoców, wpływem różnych czynników zewnętrznych na przebieg procesu chorobowego, a także nad oceną skuteczności fungicydów w zwalczaniu tych chorób. Była to jakby kontynuacja tematu Jej pracy magisterskiej, wykonanej pod kierunkiem prof. J. Kochmana, dotyczącej procesu zakażenia jabłek przez grzyb *Physalospora obtusa*. Zwieńczeniem szeroko zakrojonych badań nad sprawcami chorób jabłek była rozprawa doktorska pt. „*Cryptosporiopsis malicorticis* Wollenw. syn. *Gloeosporium perennans* Zeller and Childs, jako czynnik chorobotwórczy na jabłkach w czasie przechowywania”. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk rolniczych w 1962 roku prof. H. Borecka rozpoczęła pracę w Zakładzie Przechowalnictwa i Transportu Owoców Instytutu Sadownictwa,

gdzie utworzyła Pracownię Chorób Grzybowych, którą kierowała w latach 1976-1984. Nadal zajmowała się patogenami przechowywanych owoców, a szczególnie grzybami z rodzaju *Penicillium*. W 1976 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy „Najczęściej spotykane grzyby z rodzaju *Penicillium* jako patogeny jabłek i gruszek oraz klucz do oznaczania gatunków”. Opracowany przez Panią Profesor klucz do oznaczania tego bardzo licznego rodzaju grzybów był pierwszą tego typu pozycją w polskiej literaturze fitopatologicznej i służył przez lata wielu naukowcom.

W ramach międzynarodowej umowy polsko-amerykańskiej o współpracy gospodarczej, pod nazwą PL-480, prof. H. Borecka była kierownikiem dwóch tzw. tematów amerykańskich realizowanych w latach 1973-1976 i 1977-1980. Dotyczyły one wpływu warunków kontrolowanej atmosfery oraz podciśnienia na jakość jabłek, malin i truskawek oraz szybkości zanikania i zmiany aktywności grzybobójczej fungicydów z grupy benzimidazolowej. Były to bardzo obszerne i wysoko ocenione przez stronę amerykańską, a pionierskie na polskim gruncie, badania nad aktywnością fungicydów z tej grupy i poziomem ich pozostałości w owocach przechowywanych w bardzo nowoczesnych na ówczesne czasy technologiach. W kolejnych latach Pani Prof. H. Borecka podjęła nowatorskie badania nad przechowywaniem innych gatunków roślin sadowniczych jak czereśnie, śliwki, borówka amerykańska i chorobami tych owoców. Jej praca przyczyniła się do opracowania i wdrażania nowoczesnych technologii przechowywania wielu gatunków owoców oraz opracowania sposobów zabezpieczania owoców przed chorobami przechowalniczymi.

Pani Profesor brała czynny udział w Międzynarodowych Kongresach Fitopatologii w Londynie (1968), w Minneapolis (1973), w Monachium (1978) oraz licznych sympozjach i spotkaniach naukowych w kraju i za granicą, gdzie prezentowała wyniki swoich badań. Pod Jej kierunkiem wykonano dwie prace magisterskie i cztery prace doktorskie. Była autorem kilkudziesięciu prac naukowych oraz licznych komunikatów i artykułów popularno-naukowych. W 1984 roku uzyskała tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego. W 1989 roku przeszła na zasłużoną emeryturę.

Obok ścisłej działalności naukowej Profesor H. Borecka była aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Współorganizowała Oddział Skierniewicki PTB i była pierwszą Przewodniczącą Zarządu tego Oddziału, a przez kilka kadencji była Przewodniczącą Sekcji Mykologicznej

Oddziału Warszawskiego PTB. Współorganizowała Ogólnopolski Zjazd Towarzystwa Fitopatologicznego, który odbył się w Skierniewicach w 1978 roku. Była także członkiem Międzynarodowego Komitetu ISPP (International Society for Plant Pathology) sekcji Postharvest Pathology.

Za wybitne osiągnięcia w pracy naukowej i upowszechnianiu wyników badań Pani Profesor była wyróżniona wieloma odznaczeniami, w tym medalem Zasłużony Pracownik Rolnictwa (1975), Srebrnym Krzyżem Zasługi (1977) oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1985).

Zmarła 8 maja 2018 roku w Warszawie. Została pochowana w grobowcu rodzinnym na Starych Powązkach obok swojego ojca prof. dr Aleksandra Jabłońskiego, światowej sławy fizyka w dziedzinie optyki atomowo-molekularnej.

Opracowała Hanna Bryk